

**ELEKTRİK PİYASASI LİSANSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK TASLAĞI
VE
ELEKTRİK PİYASASINDA LİSANSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNE İLİŞKİN YÖNETMELİĞİN
UYGULANMASINA DAİR TEBLİĞ TASLAĞI
İLE İLGİLİ TESPİT VE ÖNERİLER**

Önemli değişiklikleri ve süreci özetleyen bir analizi son sayfada görebilirsiniz!

Önce yatırım sonra başvuru

Yeni Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmelik Taslağında üst sınırın 1 MW'a çıkartılmasının yanı sıra belki en çarpıcı değişikliklerden biri artık dağıtım şirketine başvurmadan önce birçok çalışmanın önceden yapılmış olma zorunluluğudur. Taslağa göre daha önceki gereksinimlere (başvuru formu, arazi kullanım hakkı, 1 yıllık elektrik faturaları, başvuru ücret dekontu ve tek hat şemasına) ilave olarak (Yönetmelik Madde 7, Fırka 1):

- Üretim tesisinin inşaatına başlanabilmesi için proje onayı,
- Üretim tesisinin ve şebeke bağlantı ekipmanlarının Tip Test Raporları,
- Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü tarafından teknik değerlendirme raporu (RES ve GES'ler için),
- Rüzgar enerjisine dayalı başvurularda Teknik Etkileşim İzni ve
- İlgili kurumlardan alınması gereken diğer izin, onay, ruhsat ve benzeri belgeler

dağıtım şirketine başvuru yaparken gerekli olacaktır.

Pazar koşulları içerisinde daha dağıtım şirketine başvuru yapmadan önce tahminlerimize göre yaklaşık 25.000 TL – 30.000 TL değerinde bir ön yatırım yapma zorunluluğu olacaktır. Yönetmelikten öyle anlaşılıyor ki böyle bir maddi bariyer oluşturularak finansal altyapısı yeterli olmayan ve başvuru yaparak köşesini kapma arzusunda olan ciddiyetsiz yatırımcıların elenmesi hedeflenmiştir.

AYETEK olarak böyle bir maddi bariyerin varlığı bizi memnun etmiştir. **Çünkü sektörün olduğu gibi AYETEK'in de misyonu Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynaklarının en etkin şekilde değerlendirilmesine katkı sağlamaktır.** Ucuz maliyetler ile insanların başvuru yaparak çağrı mektubunu almaları ve bu aşamadan sonra böyle bir yatırımı finansal olarak yapıp yapamayacaklarının hesabını yapmaları veya ortak arayışına çıkmaları sektörün baltalanmasına veya yavaş gelişmesine yol açacaktır.

Ancak bu maddi bariyerin bu kadar yüksek olması tesislerin satışını da zorlaştırma tehlikesini beraberinde getirmektedir. Bu da aynı şekilde yatırımların yavaş gelişmesine yol açabilir.

AYETEK olarak daha önceki gereksinimlere ilave olarak proje onayının dışarıda bırakılmasının ve diğer yeni gereksinimlerin zorunlu kılınmasının daha itidalli bir bariyer olabileceği düşüncesindeyiz.

Ürettiğini tüket

Yönetmelik ve Uygulama Tebliği Taslaklarında dikkatimizi çeken diğer bir mesele ise mevcut şebekeye en az şekilde yük binmesinin hedeflenmesidir. Öyle anlaşılıyor ki elektrik tüketimi olmayan ve ürettiği elektriği satarak gelir elde etme arzusunda olanların işi zorlaştırılacaktır. Bu bağlamda açıkça şu ifade yer almaktadır (Uygulama Tebliği Madde 22, Fırka 1):

“Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında elektrik enerjisi üretim tesisi kuracak kişilerin kendi ihtiyaçlarını karşılamak için üretim yapmaları esastır.”

Üretim tesisiyle tüketim tesisinin dağıtım sistemine aynı baradan bağlı olması halinde ilgili üretim ve tüketim tesisleri aynı yerde kabul edilir (Yönetmelik Madde 4, Fırka 2) ve bu durumda yatırımcı sisteme verdiği veya sistemden çektiği net enerji miktarı için dağıtım sistemi kullanım bedeli öder. Üretim ve tüketim tesislerinin aynı yerde olmaması halinde ise sisteme verdiği ve sistemden çektiği enerji miktarları için ayrı ayrı, dağıtım sistemi kullanım bedeli öder (Yönetmelik Madde 10, Fırka 5).

Tüketimi Birleştir

Diğer dikkat çeken bir konu ise tüketim birleştirmenin kolaylaştırılmış olması ve uygulama tebliğinde ayrıntılarının belirlenmesidir. Yatırımcılar aynı yerde bulunan tüketim tesisinde tüketemedikleri üretim fazlasını üretim tesisi ile aynı yerde bulunmayan tüketim tesislerinde tüketebilirler. Bu durumda uhdelerindeki tüketim tesislerinde tükettikleri enerji miktarı için ayrıca dağıtım sistem kullanım bedeli de öderler (Tebliğ Madde 22, Fırka 3).

Başka bir kişinin tüketim birleştirenlere katılabilmesi veya tüketim birleştiren mevcut bir kişinin tüketim birleştirmeden ayrılması, ancak her ayın ilk gününden itibaren başlamak kaydıyla mümkündür. Bu durumda katılımın veya ayrılmanın başlayacağı aydan bir önceki ayın onbeşine kadar, ilgili dağıtım şirketine ulaştırılması gerekir (Tebliğ Madde 28, Fırka 3).

Şebekeye hiç satmadan sınırsız üret

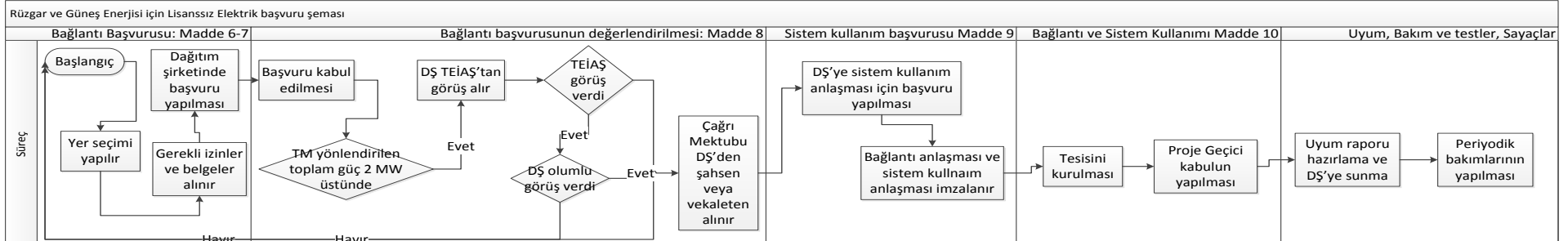
Daha önce yetkililer tarafından yapılan sunumlarda ve verilen konferanslarda yenilenebilir enerji kaynaklarından ürettiği enerjinin tamamını iletim veya dağıtım sistemine vermeden kullanan ve üretimi ve tüketimi aynı ölçüm noktasında olan, üretim tesislerinin 1 MW'lık üst sınırın üzerinde kurulum kapasitesine sahip olabilecekleri ifade edilmiştir.

Yönetmelik Taslağının 5. maddesinin Ç bölümünde bu meseleye kısaca değinilmiştir ancak yatırımcıların önünü açmak adına prosedürlerin somutlaştırılması gerektiğini düşünmekteyiz.

Bu görüşlerimizi EPDK, TEDAŞ, YEGM ve sektörel dernekler ile paylaştığımızı duyuruyoruz,

Saygılarımızla,

AYETEK Wind

Rüzgar ve Güneş Enerjisi için Lisanssız Elektrik başvuru şeması						
Bağlantı Başvurusu: Madde 6-7		Bağlantı başvurusunun değerlendirilmesi: Madde 8		Sistem kullanım başvurusu Madde 9	Bağlantı ve Sistem Kullanımı Madde 10	Uyum, Bakım ve testler, Sayaçlar
Süreç						
	Hayır		Hayır			
Dağıtım şirketi	M.7, F.7 a) Rüzgar Enerjisinde TEİ tarihinden itibaren b) Güneş Enerjisinde TDR tarihinden itibaren en geç altı ay içinde DŞ başvuru yapılmalı yoksa TEİ ve TDR hükümsüz olur	M.8, F.2: TEİAŞ görüşün dağıtım şirketine ulaştığı günden itibaren en geç 1 ay içerisinde DŞ değerlendirilir	M9, F4-6: F4: Çağrı mektubu alan ve bağlantı ve sistem kullanım hakkı anlaşmaları imzalanana kadar kurulu güç değişikliği talebinde bulunamaz F5: Güç artırma talebi kabul edilmemesi halinde mevcut bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarının geçerliliği devam eder F:6 İnşası devam eden tesislerde söz konusu kurulu güç değişikliği talebi tesis tamamlama süresi içinde sadece bir defa yapılabilir. Kurulu güç değişikliği talebi olumlu cevaplanırsa 26 ncı M. F1 belirlenen 2 yılul sürelerle ilave olarak altı ay ek süre verilir	M9, F3: DŞ bağlantı anlaşması için başvuru yapanlara otuz gün içerisinde bağlantı anlaşması ve sistem kullanım anlaşması imzalar	M.10, F4 Sistem kullanım anlaşmasında belirtilen tarihten itibaren sisteme enerji verilir. Bu tarih ancak her bir takvim ayının ilk günü olur. Bu tarih geçici kabulünün yapıldığı tarihten önce olamaz. Üreticinin sisteme enerji vermesi, geçici kabul tarihini takip eden ayın ilk gününden geriye bırakılmaz	M.17, F.3 Periyodik bakımlara ilişkin raporların DŞ'ye sunulması zorunludur
	M.6, F.3: TM'ye yönlendirilen toplam güç 2 MW. Üzerinde TEİAŞ görüşü alınır	M.8, F.4: DŞ değerlendirme neticesini bir ay süreyle kendi internet sayfasından ilan eder		Tebliğ: M13, F1-2: F.1: Çağrı mektubunu alma tarihlerinden itibaren otuz gün içinde bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarını yapmak üzere DŞ başvuruda bulunurlar F.2: Bağlantı ve sistem kullanım anlaşma başvurusu yapıldıktan sonra, otuz gün içerisinde bağlantı anlaşması ve sistem kullanım anlaşmaları imzalanır		
Diğer Hükümler	Başvuru için gerekli olan bilgiler M.7, F.1: EK-1 Başvuru formu a) tapu, kira, kullanım hakkı ç) 1 yıl E-tüketimi gösteren belge d) Başvuru ücreti dekontu e) inşaatla başlanabilmesi için proje onayı (TEDAŞ Ankara?) f) Tip test raporları g) Bağlantı ekipmanı tip test raporu ğ) YEGM'den teknik değerlendirme raporu (TDR) h) Rüzgar için Teknik Etkileşim İzni (TEİ) (RAPSİM?) diğer izin, onay, ruhsatlar Tebliğ: M.8, F.2: c) Kurulacak tesisin teknik özelliklerini de gösteren Tek Hat Şeması	M.33, F4 (ikinci el) YEK Kanununa Eklil II sayılı Cetvelde ade geçen mekanik ve elektro-mekanik aksamdan her birinin, ithalat tarihi baz alınarak, en fazla önceki beş takvim yılında üretilmiş olması zorunludur	Tebliğ, M.11, F10: İlan tarihinden itibaren bir ay içerisinde yazılı olarak başvuranlara Çağrı mektubu şahsen veya vekaleten tabellüğ ettirilerek verilir. Liste bir ay süreyle ilan edilir. Bir ay içinde şahsen veya vekaleten Çağrı mektubu alınması olumlu bağlantı görüşleri kendiliğinden geçersiz hale gelir	M9, F2: b) Bağlantı başvurusu uygun bulunan, Çağrı mektubu gönderilen, Çağrı mektubu tabellüğ tarihinden itibaren en geç otuz gün içerisinde DŞ'ye bağlantı anlaşması ve sistem kullanım anlaşması için başvuru	M.10, F.5 a) üretim ve tüketim tesislerin aynı yerde olması halinde sisteme verdiği veya sistemden çektiği net enerji miktarı için b) Üretim ve tüketim tesislerinin aynı yerde olmaması halinde sisteme verdiği ve sistemden çektiği enerji miktarları için ayrı ayrı, dağıtım sistemi kullanım bedeli öder	M.17, F.1 a) Üretim tesisine ait imalat testi, tip testleri veya sertifikalar içerecek şekilde gerekli tüm teknik verilerin ve parametrelerin yer aldığı bir uyum raporunu üretim tesisinin hizmete alınması ve senkronizasyonundan en az bir ay önce hazırlar b) otomatik gerilim ve hız regülatörleri ve diğer hizmete alma testlerinin Bakanlık gözetimi altında yapar c) testlerden elde edilen sonuçları ve kontrol sistemi parametrelerinin son ayarlarını içeren bir nihai uyum raporu hazırlar ve DŞ'ye sunar
	M.6, F.2: 1000 kWe yenilenebilir enerji kaynakları için üst limit	M.4, F.2 Üretim tesisiyle tüketim tesisinin dağıtım sistemine aynı baradan bağlı olması halinde ilgili üretim ve tüketim tesisleri aynı yerde kabul edilir	Tebliğ M.6, F.6 Kurulu gücü 5 kWe'a eşit veya daha düşük olan üretim tesisi şebekeye AG seviyesinden tek fazlı olarak bağlanabilir. 5 kWe üzerinde ancak üç fazlı olarak bağlanır	M9, F4-5 F4: Bağlantı ve sistem kullanım hakkı anlaşmaları imzalanana kadar kurulu güç değişikliği talebinde bulunamaz F5.a) güç değişikliği talebi kabul edilmemesi halinde mevcut bağlantı anlaşmaları geçerliliği devam eder F.5.b) güç değişikliği kabul edilirse otuz gün içerisinde yeni kurulu güçte göre revize edilir	M.26, F.1 (Tesisin işletmeye girmesi) b) YG seviyesinden bağlanacak hidrolik kaynağa dayalı üretim tesisleri dışındaki üretim tesislerinde iki yıl içerisinde tamamlanması zorunludur	M.31, F1 Geçici kabulü yapılmış olmak kaydıyla, satış, devir isteyen başka bir kişiye devredilebilir. Geçici kabulü yapılmamış üretim tesisleri, bu fıkrada kapsamında devre konu edilemez
Ticari Hükümler	M.18, F.3 Farklı teşvik fiyatlarına tabi Yenilenebilir enerji kaynaklarına üretilen elektrik enerjisinin ayrı ayrı saatlik ölçülmesine imkan verecek şekilde satış tesis edilir	M.25, F.5-6 (tüketim birleştirilmesi) İhtiyaç karşılanmak üzere üretim tesisi kurulacak tüketim tesisinin, bu yönetmelik kapsamında yapılacak başvuru aşamasında mevcut ve hazırda elektrik tüketiyor olması zorunludur. İnşaat ruhsatı kapsamında yapılan yapılarda, onaylı imar projesi üzerinden tüketim birleştirilmesi yapanlar hariç	M.18, F1 a) Üretim tüketim aynı yerde bulunursa çift yönlü ölçüm yapabilen saatlik sayaç takılır b) üretim tüketim ayrı yerde saatlik sayaç takılır	M.23, F1+3 Yerli ürün kullanımın desteklenmesi: YEK kanununa eklil II Cetvelde belirlenen fiyatlardan yararlanarak Bakanlıkça YEK kanununun 6/B Maddesi uyarınca detek fiyatıyla tesisin geçici kabulünün yapıldığı tarihten itibaren beş yıl süreyle yararlanabilir	M.19, F2: a) Sisteme verilen ihtiyaç fazlası enerji miktarı için, üretim tüketim aynı yerde olursa saatlik bazda b) üretim tüketim ayrı yerdeyse elde edilen saatlik tüketim verilerinin mahsuplaştırılması suretiyle saatlik bazda, tespit eder	M.20, F2+4 (ihtiyaç fazlası enerjinin satın alınması) F2. YEK kanununa eklil 1 sayılı Cetvelde belirlenen en düşük fiyattan, tesisin sisteme enerji vermeye başladığı tarihten itibaren on yıl süreyle satın alınır F3. İkili anlaşma ve/veya PMUM bünyesinde elektrik satışı yapılamaz
	Tebliğ: M.22, F.1: Üretim tesisi kuracak kişilerin kendi ihtiyaçlarını karşılamak için üretim yapmaları esastır	Tebliğ: M.22, F.3 Aynı yerde bulunan tüketim tesisinde tüketemedikleri enerji miktarını uhdelerindeki, üretim tesisi ile aynı yerde bulunmayan tüketim tesis(ler)inde tüketebilirler. Bu durumda dahi tüketimleri kadar enerjileri eşzamanlı üreterek sistemem vermeleri esastır. Bu durumda aynı yerde bulunmayan ancak uhdeleri tüketim tesislerinde tükettikleri enerji miktarı için ayrıca dağıtım sistem kullanım bedeli de öderler	M.18, F2 DŞ bağlı her bir üretim tesisinin üretimini ölçmek amacıyla ayrı bir sayaç bulundurulması zorunludur	Tebliğ: M.24, F.1 (mahsuplaşma) a) Günlük toplam veriş ve günlük toplam çekiş miktarları karşılaştırılır ve günlük miktarların mahsuplaştırılması yapılır. Veriş miktarının fazla olması halinde söz konusu fazla veriş miktarı günlük ve aylık ihtiyaç fazlası enerji miktarı olarak kaydedilir. Tüketim tesisinin tüketimi üç zamanlı olarak hesaplanan tüketiciler için günlük üretim ve tüketim değerlerinin mahsuplaştırılması günlük toplam yerine üç zaman esaslı üzerinden yapılır. Günlük toplam değerleri yerine üç zaman esaslı üzerinden yapılır		Tebliğ M.28, F.1 (Tüketim birleştirilmesi) Bir Dağıtım bölgesinde kurulu tüketim tesisi tüketimleri OSB dağıtım şebekesi içindeki bir tüketim tesisi ile birleştirilemez. Ancak OSB dağıtım şebekesi içinde ve dışında tüketimi olan kişi üretim tesisini OSB dağıtım şebekesi dışında kurmak kaydıyla birden çok tüketim tesisinin tüketimlerini birleştirebilir Ancak, üretimi tüketimi karşılamadığı zaman diliminde mahsuplaşmada, yapılan üretimin öncelikle tarifesi yüksek olan tüketim noktalarında tüketildiği kabul edilir
Başka bir kişinin tüketim birleştirenlere katılabilmesi veya ayrılması, ancak her ayın ilk gününden itibaren başlamak kaydıyla mümkündür. Bu durumda katılının başlayacağı aydan bir önceki ayın onbeşine kadar ilgili DŞ ulaştırması gerekir						